

REGULAMIN ZASADNICZEJ PRAKTYKI DYDAKTYCZNEJ (ZPD)

*dot. studentów od III-go semestru kształcenia nauczycieli
w ramach studiów pierwszego i/lub drugiego stopnia,
którzy rozpoczęli studia w roku 2019 lub później*

1. Podstawa prawna *Zasadniczej praktyki (glotto)dydaktycznej*

Podstawę prawną realizacji praktyk stanowią:

- Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. 2018; poz. 1668, z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 roku w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonania zawodu nauczyciela (Dz. U. 2019; poz. 1450);
- Rozporządzenie Ministerstwa Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (Załącznik do obwieszczenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lipca 2020r. - Dz. U. 2020; poz. 1289);
- Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. 2018; poz. 2218);
- Uchwała Nr 532 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 22 kwietnia 2020 r. w sprawie zmiany uchwały nr 414 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 8 maja 2019 r. w sprawie programów studiów na Uniwersytecie Warszawskim (Monitor Uniwersytetu Warszawskiego 2020 poz. 169).

2. Ogólne wytyczne *Zasadniczej praktyki (glotto)dydaktycznej*

Zasadnicza praktyka (glotto)dydaktyczna realizowana jest w ramach kształcenia nauczycieli języka niemieckiego w Instytucie Germanistyki Uniwersytetu Warszawskiego i jest zintegrowana z przedmiotami *Dydaktyka języka niemieckiego - wykład*, *Dydaktyka języka niemieckiego - ćwiczenia*, *Dydaktyka języka niemieckiego - warsztaty* (moduł D: Przygotowanie dydaktyczne według Rozporządzenia MNiSzW z 25 lipca 2019 r.).

Zasadnicza praktyka (glotto)dydaktyczna przeznaczona jest dla studentów od III roku studiów I stopnia na kierunku germanistyka (od IV semestru kształcenia nauczycielskiego). Warunkiem wstępnym jest uzyskanie zaliczeń z dotychczasowych przedmiotów z modułu B (pedagogiczno-psychologicznego) oraz C i D (dydaktycznego wraz z emisją głosu), a także przedmiotów wynikających z Programu studiów na kierunku Germanistyka w IG UW, w tym wykazywanie się zaawansowaną znajomością języka niemieckiego na poziomie C1 według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

Zasadnicza praktyka (glotto)dydaktyczna realizowana jest w dwóch placówkach do wyboru: szkole podstawowej lub szkole ponadpodstawowej.

Zasadnicza praktyka (glotto)dydaktyczna obejmuje w sumie 90 godzin dydaktycznych i ma charakter aktywny z elementami obserwacji, co oznacza, że student prowadzi co najmniej 60 lekcji języka niemieckiego pod nadzorem opiekuna praktyk z ramienia jednej szkoły podstawowej lub ponadpodstawowej (w tym 1 lekcję pokazową) oraz częściowo hospituje zajęcia dydaktyczno-wychowawcze (w co najmniej 1 szkole podstawowej lub ponadpodstawowej - maksymalnie 30 godzin dydaktycznych)¹.

3. Ogólne cele *Zasadniczej praktyki (glotto)dydaktycznej*

Nadrzędnym celem *Zasadniczej praktyki (glotto)dydaktycznej* jest zdobywanie doświadczenia związanego z pracą dydaktyczno-wychowawczą nauczyciela języka niemieckiego i konfrontowanie nabytej wiedzy z zakresu (glotto)dydaktyki z rzeczywistością pedagogiczną na wszystkich etapach edukacyjnych.

Ogólnym celem *Zasadniczej praktyki (glotto)dydaktycznej* jest wykorzystanie zdobytej wiedzy i umiejętności podczas samodzielnej realizacji wyznaczonych zadań, pogłębianie refleksji (glotto)dydaktycznej wobec sytuacji dydaktycznych i wychowawczych w szkole, a także doskonalenie umiejętności dokumentowania i ewaluacji własnej pracy. *Zasadnicza praktyka (glotto)dydaktyczna* obejmuje poznanie (w kontekście nauczania języka niemieckiego): zadań dydaktycznych realizowanych przez szkoły, sposobów funkcjonowania i organizacji pracy dydaktycznej placówek systemu oświaty oraz rodzajów dokumentacji działalności dydaktycznej prowadzonej w szkołach.

W ramach *Zasadniczej praktyki (glotto)dydaktycznej* student planuje i przeprowadza pod nadzorem nauczyciela-opiekuna z ramienia danej placówki serię lekcji języka niemieckiego lub zajęć dydaktycznych z języka niemieckiego oraz analizuje, przy pomocy opiekuna praktyk z ramienia danej placówki oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania glottodydaktycznego sytuacji i zdarzenia dydaktyczno-pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczone w czasie praktyk. Praktyka bazuje na skutecznym współdziałaniu z nauczycielem-opiekunem praktyk z ramienia danej placówki i nauczycielami akademickimi w celu poszerzania wiedzy dydaktycznej oraz rozwijania umiejętności dydaktyczno-wychowawczych w zakresie nauczania języka niemieckiego na II i III etapie edukacyjnym. Uniwersytet Warszawski zawiera umowę z nauczycielem-opiekunem, obejmującą 60 godzin opieki merytoryczno-dydaktycznej nad praktykami danego studenta.

¹ *Zasadnicza praktyka (glotto)dydaktyczna* może być realizowana w formie hybrydowej lub zdalnej – zgodnie z rekomendacjami Pełnomocnika Rektora UW ds. kształcenia nauczycieli z dnia 12.10.2021r. Aktualne wytyczne zamieszczane są na stronie internetowej IG UW.

4. Szczegółowe cele *Zasadniczej praktyki (glotto)dydaktycznej*

W zakresie wiedzy, zgodnie ze Standardem kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, student-praktykant zna i rozumie:

- zadania dydaktyczne realizowane przez szkołę lub placówkę systemu oświaty;
- sposób funkcjonowania oraz organizację pracy dydaktycznej szkoły lub placówki systemu oświaty;
- rodzaje dokumentacji działalności dydaktycznej prowadzonej w szkole lub placówce systemu oświaty.

Zgodnie z Polską Ramą Kwalifikacji oraz Programem studiów na kierunku Germanistyka w Instytucie Germanistyki Uniwersytetu Warszawskiego student-praktykant zna i rozumie:

- język krajów niemieckiego obszaru językowego i jego specyfikę oraz jest świadomy interferencji między językiem ojczystym i niemieckim;
- podstawową terminologię z zakresu glottodydaktyki w powiązaniu z wiedzą z zakresu psychopedagogiki i dydaktyki ogólnej oraz procesy nauczania i uczenia się języka niemieckiego w wybranych kontekstach edukacyjnych.

W zakresie umiejętności, zgodnie ze Standardem kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, student-praktykant potrafi:

- wyciągnąć wnioski z obserwacji pracy dydaktycznej nauczyciela języka niemieckiego, jego interakcji z uczniami oraz sposobu planowania i przeprowadzania zajęć dydaktycznych; aktywnie obserwować stosowane przez nauczyciela metody i formy pracy oraz wykorzystywane pomoce dydaktyczne, a także sposoby oceniania uczniów oraz zadawania i sprawdzania pracy domowej;
- zaplanować i przeprowadzić pod nadzorem nauczyciela-opiekuna praktyk z ramienia danej szkoły serię lekcji lub zajęć języka niemieckiego;
- analizować, przy pomocy nauczyciela-opiekuna praktyk z ramienia danej szkoły oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania (glotto)dydaktycznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczane w czasie praktyk.

Zgodnie z Polską Ramą Kwalifikacji oraz Programem studiów na kierunku Germanistyka w Instytucie Germanistyki Uniwersytetu Warszawskiego student-praktykant potrafi:

- wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje oraz rozwijać umiejętności badawcze z zakresu glottodydaktyki z elementami dydaktyki ogólnej i psychopedagogiki;
- posługiwać się językiem niemieckim zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu C1 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, przygotowywać typowe prace pisemne i wystąpienia ustne w języku polskim i języku niemieckim w zakresie glottodydaktyki z elementami dydaktyki ogólnej i psychopedagogiki, dotyczące zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł;
- samodzielnie planować i realizować własne cele uczenia się przez całe życie.

W zakresie kompetencji społecznych, zgodnie ze Standardem kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, student-praktykant jest gotów do:

- skutecznego współdziałania z nauczycielem-opiekunem praktyk z ramienia danej szkoły i z nauczycielami akademickimi w celu poszerzania swojej wiedzy (głotto)dydaktycznej oraz rozwijania umiejętności dydaktyczno-wychowawczych - w tym szczególnie w zakresie nabywania umiejętności do nauczania języka niemieckiego na wszystkich etapach edukacyjnych.

Zgodnie z Polską Ramą Kwalifikacji oraz Programem studiów na kierunku Germanistyka w Instytucie Germanistyki Uniwersytetu Warszawskiego student-praktykant jest gotów do:

- współdziałania z nauczycielem-opiekunem praktyk, innymi nauczycielami, terapeutami i pracownikami szkoły oraz do pracy w zespołach nauczycielskich, przyjmując w nich różne role, oraz ustalania priorytetów służących realizacji określonego przez siebie lub innych zadań;
- uczestnictwa w życiu społecznym szkoły;
- krytycznego oceniania posiadanej wiedzy i odbieranych treści, uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.

5. Sposoby realizacji *Zasadniczej praktyki (głotto)dydaktycznej*

W ramach realizacji *Zasadniczej praktyki (głotto)dydaktycznej* student-praktykant prowadzi i częściowo obserwuje lekcje języka niemieckiego, w tym na przykład:

- przygotowuje materiały dydaktyczne (w tym elektroniczne) do wykorzystania przez nauczycieli języka niemieckiego oraz asystuje nauczycielowi-germaniście w trakcie zajęć;
- prowadzi indywidualne zajęcia wyrównawcze lub rozwijające pasje naukowe uczniów w zakresie języka niemieckiego, według harmonogramu przygotowanego wspólnie z nauczycielem-opiekunem z ramienia danej placówki;
- uczestniczy w radach pedagogicznych, zebraniach szkolnych zespołów nauczycieli języków obcych oraz w spotkaniach z rodzicami;
- przeprowadza wywiady z kadrą zarządzającą i nauczającą w szkole, a także ze szkolnym psychologiem, pedagogiem, logopedą w związku z nauczaniem języka niemieckiego;
- zapoznaje się z dokumentacją szkolną, związaną z nauczaniem języka niemieckiego;
- analizuje dzienniki lekcyjne;
- uczestniczy w sprawdzaniu prac uczniów, weryfikujących efekty uczenia się w zakresie wiedzy i umiejętności lub analizuje prace sprawdzone przez nauczyciela języka niemieckiego;
- przygotowuje scenariusze lekcji języka niemieckiego na różnych etapach edukacyjnych (w tym prowadzonych zdalnie i poza siedzibą szkoły);
- uczestniczy w wycieczkach klasowych i innych wydarzeniach szkolnych związanych z nauczaniem języka niemieckiego.

Student może uczestniczyć w zajęciach dodatkowych, np. oferowanych na Uniwersytecie Warszawskim w ramach programu ZIP "Doskonalenie kompetencji nauczycielskich", w formach doskonalenia nauczycieli języka niemieckiego (w tym w webinarach) oferowanych przez Instytut Goethego, ośrodki metodyczne lub instytucje państwowe działające na rzecz podnoszenia jakości edukacji językowej w Polsce. Wymienione zajęcia nie zastępują jednak *Zasadniczej praktyki dydaktycznej*.

6. Zaliczenie *Zasadniczej praktyki (glotto)dydaktycznej*

Merytorycznym warunkiem uzyskania zaliczenia *Zasadniczej praktyki (glotto)dydaktycznej* jest rzetelne zrealizowanie 90 godzin praktyki (glotto)dydaktycznej o charakterze aktywnym z elementami obserwacji, obejmujących przede wszystkim planowanie i prowadzenie co najmniej 60 lekcji języka niemieckiego, oraz częściowo obserwację maksymalnie 30 lekcji języka niemieckiego w min. 2 dowolnych placówkach do wyboru: szkole podstawowej lub szkole ponadpodstawowej.

Ocena *Zasadniczej praktyki (glotto)dydaktycznej* jest dokonywana na podstawie:

- 1) dokumentacji formalnej: *Dziennik praktyk* (zawierający potwierdzenie z pieczęcią placówki, opis zrealizowanej praktyki w formie Kart tygodniowych podpisanych przez nauczyciela-opiekuna z ramienia szkoły i przez studenta-praktykanta, Opinie nauczycieli opiekunów oraz Kartę samooceny studenta) oraz *Arkusze oceny lekcji pokazowej*;
- 2) dokumentacji (glotto)dydaktycznej: *Portfolio* (zawierające scenariusze lekcji języka niemieckiego oraz arkusze obserwacyjne w języku niemieckim wraz z materiałami pomocniczymi do każdego obserwowanego lub realizowanego aspektu (glotto)dydaktycznego, w tym 6 scenariuszy i 3 arkusze w języku niemieckim przedkładane do oceny w IG UW);
- 3) hospitacji lekcji przez opiekuna praktyk z ramienia Instytutu Germanistyki UW lub przez nauczyciela akademickiego z Zakładu Glottodydaktyki IG UW, a w uzasadnionych przypadkach przez nauczyciela-opiekuna praktyk z ramienia danej szkoły,
- 4) udziału w zajęciach (*Glotto*)Dydaktyka - warsztaty.

Na zakończenie ma miejsce ewaluacja ustna z opiekunem praktyk pedagogicznych z ramienia IG UW. Ocena końcowa odnotowywana jest w *Dzienniku praktyk* danego studenta oraz w systemie USOS.

Zaliczenie *Zasadniczej praktyki (glotto)dydaktycznej* jako elementu kształcenia nauczycielskiego jest udzielane przez Opiekuna praktyk w IG UW z upoważnienia Kierownika Jednostki Dydaktycznej - Prodzikana ds. studenckich Wydziału Neofilologii Uniwersytetu Warszawskiego.

7. Podsumowanie

Realizacja praktyki omawiana jest w ramach zajęć (glotto)dydaktycznego modułu kształcenia nauczycieli języka niemieckiego (moduł D w/w Rozp.).

Zasadnicza praktyka (glotto)dydaktyczna jest warunkiem uzyskania uprawnień do nauczania języka niemieckiego we wszystkich typach szkół, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i

Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 roku w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, po ukończeniu studiów II stopnia. Realizacja praktyki odnotowywana jest w suplemencie do Dyplomu.

Wszystkie sprawy wątpliwe, związane z realizacją *Zasadniczej praktyki (glotto)dydaktycznej*, powinny być rozstrzygane w porozumieniu z opiekunem praktyk pedagogicznych z ramienia Instytutu Germanistyki Uniwersytetu Warszawskiego.

Opracowanie: *dr Beata Peć* (Opiekun praktyk pedagogicznych w Instytucie Germanistyki Uniwersytetu Warszawskiego)

dr hab. Anna Jaroszeńska, prof. ucz.

Kierownik studiów

na kierunku Germanistyka

dr hab. Anna Górajek, prof. ucz.

Dyrektor Instytutu Germanistyki

Uniwersytetu Warszawskiego